

DE POSTRIJDER

DER PROVINCIE LIMBURG.

Men schrijft in

te Tongeren, bij M. COLLÉE, uitgever en eigenaar van dit blad, groote Markt, n° 51.

De Postrijder verschijnt 's dinsdags, 's donderdags & zaterdags.

Abonnement

binnen de stad, 7 fr. per jaar.

buiten de stad, 8 fr. »

Een blad afzonderlijk, 15 centimen.

Aankondigingen, 15 centimen per drukregel.

TONGEREN, DEN 4 DECEMBER.

Indien de kiezers u den 26 oktober de meerderheid geven, dan zullen wij ons terug trekken en u de plaats overlaten met de verzekering van onzen plicht vervuld te hebben.

(Woorden van M. PERRAU in de zitting van den gemeente-raad van den 2° oktober 1875.)

De Kamer der volksvertegenwoordigers heeft donderdag de beraadslaging over de artikelen van het wetsontwerp betreffende de onderstandswoonst voortgezet.

Art. 21 is aangevaard geworden met een amendement van den heer Guyot, bij hetwelk de heer Minister van Justitie en de middelsectie zich gevoegd hadden. Volgens dit amendement zal de teruggaaf der kosten van onderhoud, in geval van wonden, aan diestknachten dagloons of leerknopen, niet kunnen teruggeëischt worden, indien de wonden bekomen is gedurende en ten gevolge van hun werk.

De eerste tekst zegde, dat de teruggaaf der kosten maar kon geëischt worden gedurende de vijftien eerste dagen, in geval van ziekte of huiselijke wonden enz.

Het aangevaard amendement is stellig centasbare verzachting voor de groote steden, vermids er geene kwestie is van ziekte, maar alleenlijk van wonden. Verschillende andere artikelen van het wetsontwerp zijn ook zonder belangrijk debat aangevaard.

Deze beraadslaging is gedurende eenige oogenblikken onderbroken geworden voor 't onderzoek der kiezing van graaf de Kerchove, door het arrondissement Gent gekozen in vervanging van Pieter de Baets.

Bij het einde der zitting heeft de heer Minister van oorlog het wetsontwerp neergelegd, dat het contingent van het leger en de lichte der militie, voor het toekomstige jaar, op hetzelfde cijfer stelt als dat van het tegenwoordige jaar.

De Kamer der Volksvertegenwoordigers heeft gisteren de laatste artikelen der wet over de bijstandswoonst gestemd.

De tweede stemming over geheel het ontwerp zal heden plaats hebben.

De dagorde stelde vervolgens de beraadslaging voor over het budget der buitenlandsche zaken. Op dit terrein was een politiek debat onvermijdelijk; aan de manier, waarop het begonnen is, kan men zien, dat de liberale oppositie, tot heden toe al kalm in de Kamer, er aan denkt om de parlementaire discussies op de hoogte te stellen van het geweld, waaraan het liberalisme zich in zijne pers en op zijne banketten overlevert.

De heer Bergé, het toonbeeld van het godloochenend liberalisme, de woorden van Pius IX aan de Belgische bedevaarders, betrekkelijk het burgerlijk huwelijk, herinnerende, heeft gevraagd hoe het gouvernement deze woorden verstond, en welk gevolg het er dacht aan te geven. Hij heeft wel (zegde hij) in zekere dagbladen gelezen, dat er uitleggingen over dit punt tusschen den Paus en den Belgischen gezant te Rome gewisseld zijn, hij weet wel, volgens een niet geloofend gerucht dat de raad van Pius IX, door hem zelven uitgelegd, het gedacht van eene onmiddellijke herziening der Belgische Grondwet buitensluit, en namelijk

van het artikel betrekkelijk de prioriteit der burgerlijke overeenkomst op het godsdienstig huwelijk maar de oplossing, aan het incident gegeven, bevredigt hem niet, en hij vraagt eene uitlegging van het ministerie voor de Kamer.

Het is de heer Malou, die namens het gouvernement heeft geantwoord. Over het feit zelf heeft de achtbare Minister de nauwkeurigheid der reeds gekende inlichtingen bevestigd; hij is zelf duidelijker geweest, door te verklaren, dat de Paus, den voorrang van de kerkelijken trouw op het burgerlijk contract in België vragende, alleenlijk de uitzonderingen, door de Belgische Grondwet gemaakt, in het zicht gehad heeft. Hetgeen vast blijft, en dit ware genoeg om zelfs de meest fanatieke partijangerevanen van den constitutionneelen tekst gerust te stellen, indien zij van goeden wil waren is, dat de Paus den katholieken niet heeft willen aanraden om aan ons tegenwoordig gouvernement veranderingen te vragen, die de herziening onzer Grondwet zouden noodzakelijk maken.

De heeren Bara en Guillery hebben na den heer Bergé het woord gevoerd, en den heer Minister van financiën de gelegenheid gegeven, zijne verklaringen ter gunste van het statu quo nog duidelijker te maken.

De heer Woeste, vervolgens het woord nemende, heeft getoond dat de rechterzijde altijd getrouw is gebleven, aan den constitutionneelen eed, terwijl onze tegenstrevers ons dreigen, onze dierbaarste wetten af te schaffen.

De redenaar had er mogen bijvoegen, dat zij zich bij de bedreigingen niet houden, en de akten van den proconsul Piercot tot model nemen.

Ziedaar nogtans een feit dat, beter dan lange redevoeringen, de neiging der twee partijen verklaart!

Geus de Kerchove heeft zijne entrée in de Kamer gedaan.... Hij heeft er zich op zijne bank neergezet en stilteken geluisterd. Wat schiet er hem anders over?

Wij hebben geene reden tot klagen: zijne aanwezigheid in de Kamer alleen is, naar de bekentenis zijner broedschrijvers, meer dan genoeg om Gent van het hoog water te bevrijden al sneeuwde of regende het vijf maanden zonder ophouden. En daarbij — geus de Kerchove gaat de hatelijke « miliewet » doen veranderen, die hij zelf in 1870 heeft helpen knikkebollen....

Slaap in wij dan op onze twee ooren, Gent en België zijn definitief gered!

Stads- & provincie nieuws.

HOF VAN ASSISEN VAN LIMBURG.

Wij hebben verleden donderdag slechts in weinige woorden de veroordeeling van den genaamden Louwette van Piringen kunnen melden.

Ziehier eenige verdere bijzonderheden over de misdaad begaan door dezen veroordeelden.

S' Zondags 's avonds eersten augustus 1875 werd Hendrik Walmach, molder op Harenmolen, op het grondgebied van Piringen, door een gewerschot op hem van buiten zijn huis aangelegd, dood geschoten. De dood was oogenblikkelijk.

De omstandigheden waarin deze misdaad is gepleegd geworden, hebben bijna onmiddellijk met zekerheid kunnen bevestigd worden, en de dader, werd weldra door klare bewijzen overgehaald tot volledige bekentnissen van zijne plichtigheid.

De molder Walmach bewoont op Harenmolen eene kamer gezamenlijk met zijne drie dochters en eenen jongen zoon nog kind zijnde. Deze kamer wordt verlicht door een vensterke staande boven

de ingangdeur van eene soort van stal op omtrent drie meters boven den grond.

Den eersten augustus was Walmach onstreeks half tien ingekomen en de heele familie lag in rust, toen tegen elf uren er op de staldeur geklopt werd. Walmach stond op, en het hoofd het venster dat hij open deed uitstekende, vroeg hij wie er klopte, ter zelder oogenblikke liet zich eene ontploffing hooren.

De dochters van Walmach verschrift riepen op haren vader die niet antwoordde, eene van haar liep licht halen, en weldra konden zij bevestigden dat hij levenloos op den vloer onder het venster uitgestrekt lag.

Hij had eene heele lading in het onderste van het aangezicht dat bijna geheel weggeschoten was, ontvangen.

Het geneeskundig onderzoek heeft toegelaten van te bevestigen dat de scheut welke dit ijselijk gevolg heeft gehad, gelost was geworden van onder naar boven, en van den linker naar den rechten kant en dat op zeer korten afstand.

Seffens na de ontploffing hadden de dochters Walmach het gerucht kunnen gehoor worden van de passen van den plichtigen die zich binnen s'monds knorrrend verwijderde.

De misdaad werd weldra bekend, en dezelve dader door het publiek aangewezen.

Van drie uren s'morgens den 2 augustus, verzamelde de gendarmerie de eerste blikken van de plichtigheid van Nicolaas Louwette, 36 jaar oud, fimmerman, gehuisvest op de pachthoeve van Mijhuur Juliot te Piringen.

De magistraten van het parket van Tongeren in den morgen aangekomen, volledigen deze eerste na zoeking, en een bevel van aanhouding werd tegen den betichtten uitgevaardigd en onmiddellijk ten uitvoer gebracht. Louwette werd in zijne kamer aangehouden als hij zich bijna gekleed had. Op de eerste vragen van den onderzoeksrechter, antwoordde Louwette in den beginne met krachtvolle ontkenningen; hij onderstond zelfs zonder te verzwakken het aanschijn van het lijk des slagtoffers, waar hij bij gebracht werd. Maar het liep niet lang aan, of de proeven tegen hem kwamen met hoopen bij.

De beschuldigde bewoont eene kamer in de woning van Mr Juliot. Hij heeft voor medegezels zekeren Arnold Rouffaers en de pachthof wordt bewoond en opgehouden door de echtgenooten Cox. Volgens de verklaringen dezer getuigen, was Louwette voor tien uren binnen gekomen, de echtgenoten Cox lagen al te bed. Tusschen tien uren en half elf kwam Rouffaers op zijne beurt binnen en het is Louwette die hun kwam opendoen. Hij was ontkleed. Alvorens hunne kamer op te gaan, gingen de twee mannen de keuken van Cox in, om er water te drinken. Nu in deze keuken staat er eene opstaande kast waarin de geweren van zekere jagers lagen. Louwette ging naar de kast toe, snapte een geweer, en ging de keuken uit met aan Bouffaers te antwoorden. *Ik ga er eene dood schieten*, vervolgens ging hij naar zijne kamer op.

'S anderendaags s'morgens, omstreeks vier uren bevond hij zich in de keuken van Cox, voor dat deze afgekommen was, en toen later het gerecht aankam, vond het op zijne plaats gelegd het geweer dat 's avonds te voren was weggenomen geworden. Dit geweer was versche gelost geweest.

Eindelijk ontdekte men op de velden gelegen tusschen de molen Walmach en de winning sporen van stappen die klaarlijk te kennen geven dat de moordenaar den weg tusschen deze twee plaatsen genomen had.

Al deze opgehoopde proeven begonnen de

hondje tegen mij op, ik streefde het diertje — daar klank in mijne nabijheid den roep: Finette, kom hier! Mijn God! het was hare stem, die ik onder duizenden zou hebben herkend, die mijn hart van innige ontroering deed kloppen. Ik sloeg mijne oogen op... zij was het, in gezelschap van eene andere dame tot wie ik haar hoorde zeggen: Zie moeder, hier is de plaats, waar ik in het grootste gevaar verkeerde, waar de moedige onbekende zijn leven ter mijne redding waagde, en hier de bank waarop.....

Zij kon niet verder spreken, zij had mij gezien en herkend. Ik was opgesprongen en stond met den hoed in de hand met een kloppend hart en zonder een woord te spreken voor haar. Ook zij scheen door verrassing een oogenblik bedremmeld te zijn, doch weldra glinsterden hare oogen van blijdschap; zij kwam naar mij toe, reikte mij vriendelijk de hand, terwijl ze op eenen toon van ontroering tot mij zegde: Wat ben ik gelukkig, mijnheer, dat ik op den eersten dag, waarop ik vol dankbare herinnering met mijne moeder een bezoek aan deze plaats wilde brengen, u hier ontmoet! Tot mijne blijdschap zie ik, dat de wonde, die gij bij mijne redding gekregen hebt, is genezen; het heeft mij echter leed gedaan, dat gij niet aan mijn verzoek hebt voldaan, om ons een bezoek te brengen. Gij hebt misschien geen dank voor uwe edele daad willen ontvangen, maar gij hebt toch niet goed gehandeld; het heeft mij zeer gespeten.

Hare moeder mengde zich thans ook in het gesprek en gaf mij in de hartelijkste woorden hare eenige dochter; zij verzoekt mij dringend om hem een bezoek te brengen. Ik beloofde het en wij waren juist voornemens ieder zijns weegs

zekere houding van Louwette te verzwakken; de neerslachtigheid maakte zich zienbaar van hem meester en onder den weg van Piringen naar Tongeren, waarheen hij door de gendarmen geleid werd, deed hij aan den kommandant van het geleide, den onderofficier Thiran bekentnissen die hij daarna voor M. den onderzoeksrechter hernieuwd heeft.

Hij verhaalde dat zondags 's avonds van Haren terugkomende hij ongeveer om acht uren of half negen langs de molen Walmach voorbij kwam, toen hij door eenen der zonen van den molder verzocht werd van binnen te komen; nauwelijks trad hij binnen, of hij ontving op zijn lijf den inhoud van eenen waterbot; het was Christine die het hem toegeworpen had. Louwette meende den vader Walmach te hebben hooren aanraden aan zijne dochter van die verkeerde grap uit te zetten.

Aanstonds week Louwette zeer verbitterd achter uit, en bekende van dit oogenblik af het besluit genomen te hebben van zich over Walmach te zullen wreken. Hij keerde naar huis terug bleef eenigen tijd aan de deur zitten, vervolgens ging hij zijne kamer in om zijne natte kleeren uit te trekken. Het is op dit oogenblik dat Rouffaers binnen kwam, en zoo als wij gezien hebben, gingen zij beiden de keuken van Cox in, waar Louwette het geweer weg nam. Alzoo gewapend, keerde hij terug om andere kleeren aan te doen, en begaf zich rechtstreeks naar de molen. Het is onderweg dat hij het geweer laadde met eene kardoes die hij in de zeldde kas waarin het geweer lag, gevonden had. Aan de molen gekomen, klopte hij op het venster van de kamer van Walmach en deze hetzelfde geopend, en het hooft er buiten gestoken hebbende legde Louwette, aan den rechter hoek van het gebouw staande, op hem aan en schoot. Seffens keerde hij naar de winning terug met eerst eenigen tijd den weg te volgen, en dan met over het veld te gaan. Thuis gekomen, ging hij te bed, en sloep tot drie uren 's morgens. Toen stond hij op, en ging het geweer in de kast terug leggen.

Toen de gendarmen aan de pachthoeve kwamen was Louwette reeds gewaarschuwd dat hij ging aangehouden worden. Hij kleedde zich aan, om zich, zoals hij zeide, gevangen te geven te Tongeren.

Deze bekentnissen met het onderzoek overeengebracht zijn gedeeltelijk nauwkeurig bevonden, doch onder zekere betrekkingen moeten dezelve hersteld en volledigd worden door feiten ten gevolge van het onderzoek ingewonnen.

Eerstens, en dat is gewichtig, is het zeker dat de molder Walmach niet l'uis was op het oogenblik dat Louwette de molen is willen binnen komen.

De verklaringen van al de getuigen van het schouwtoel zijn op dit punt eenstemmig. Louwette heeft hem dus niet kunnen hooren zijne dochter aandrijven om hem dien emmer water op het lijf te werpen, feit waaraan hij zijne gramschap en zijn besluit van zich te wreken, toeschrijft.

Vervolgens ontstond de haat van den beschuldigen tegen de familie Walmach van langer. Reeds vroeger heeft hij zich verklaard door achterklap en bedreigingen.

Louwette had op de molen gewerkt, en alhoewel 56 jaar oud, had hij zeer sterke neiging voor de jonge Christina Walmach, nog maar 16 jaar oud, getoond. Zijne verliefde eischen werden heviger verstoeten. Evenwel gaf de beschuldigde den moed niet op, en hetzij uit wraakzucht, hetzij om de dochters Walmach af te zonderen, en andere aanzokers te verwijderen, strooide hij tegen haar in de herbergen, de meest erroevende geruchten uit. Getuigen bevestigen dit feit.

te gaan, toen de jonge dame, wier voornaam, Angelica, ik van hare moeder gehoor had, zich nogmaals tot mij wendde en met een bekoorlijk lachje zegde:

— Gij zelf, mijnheer Freidank, zult mij ten goede houden dat ik uwe belofte niet onvoorwaardelijk geloof schenk; wilt ge mij op uw woord beloven dat gij thans van ons verzoek om ons te bezoeken zult voldoen?

— Mijne stellige verzekering en mijn dankbare blik deden haar blozen. Wij namen afscheid, doch onder de duizenden die zich in de groote stad bewogen, kon zich geen gelukkiger mensch bevinden dan ik.

— Eenige dagen later vervulde ik mijne belofte en voldeed daardoor tevens aan den innigen wensch van mijn hart. Mijne vrolijkheid werd eenigszins getemperd toen ik merkte, dat de ouders van Angelika zeer rijke en voornaame lieden moesten zijn, wat gemakkelijker viel op te maken uit hunne groote en prachtige woning, de menigte bedienden, enz. Ik werd echter door haren vader, een hooggeplaatst officier, vriendelijk ontvangen en hare moeder was zeer beleefd, maar toch bespenderde ik in hunne houding tegenover mij iets terughoudens. Toen evenwel eenige oogenblikken later Angelika binnenkwam en met een van blijdschap schitterend geklaam en natuurlijke hartelijkheid mij de hand reikte, was het mij alsof een nieuw leven en een warme zonneshijn in de groote zaal hun liefelijken invloed deden gevoelen; een ongekend gevoel van zaligheid stroomde mij door het hart.

(Wordt vervolgd.)

DE LAATSTE WENSCH

DER GELIEFDE.

Novelle van EMILE BLAU.

(5^e VERVOLG.)

Ik tilde de sidderende jonge dame uit het rijtuig, en geleide haar naar dezelfde bank waarop ik gezeten had. Spoedig kwam ook de koetsier toelopen, die door het langzame rijden in slaap was gevallen en van den bok was getuimeld, en smeekte om vergiffenis. Toen hij den toestand van zijne meesteres zag werd zijne angst verschrikkelijk. Eindelijk droeg de dame hare schoone oogen op, stelde in de eerste plaats met engelachtige zachtmoedigheid den ongelukkigsten koetsier gerust en wilde juist eenige woorden van dank tot mij richten, toen zij zag dat ik sterk uit mijn voorhoofd bloedde. Ach God, ik voelde de wond niet, want ik was verzonken in de beschouwing van het schoonste wezen dat ik ooit op aarde zag. Doch gij hebt haar gekend en kunt dus begrijpen wat machtigen indruk hare onbegrijpelijke lieflijkheid op mij moest maken. Zij zond den koetsier naar de naastbijzijnde beek om water te halen, doopte haar zakdoek daarin en bréd die met woorden vol goedheid en dankbaarheid om mijn voorhoofd. De zoete toon van hare stem, het betooverende van hare lieflijkheid maakten een zoo diepen indruk op mij, dat ik geheel in de war raakte en slechts met enkele woorden kon antwoorden.